

**T.C.
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

LİSANSÜSTÜ TEZ YAZIM KILAVUZU

**SİVAS
2014**

İÇİNDEKİLER.....	ii
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİÇİM ve YAZIM PLANI.....	2
2.1 Tez Yazımında Kullanılacak Kağıt.....	2
2.2 Baskı Yöntemi.....	2
2.3 Çoğaltma Yöntemi.....	2
2.4 Sayfa Düzeni.....	2
2.5 Yazı Tipi ve Boyutu.....	3
2.6 Satır Aralıkları ve Boşluklar.....	3
2.7 Yazım Planı ve Anlatım.....	3
2.8 Sayfa Numaraları.....	3
2.9 Bölüm Başlıkları.....	3
3. TEZİN DIŞ YAPISI.....	5
3.1 Cilt Kapağı.....	5
3.1.1 Çoklu cilt.....	5
4. TEZ DÜZENİ ve BAŞLANGIÇ SAYFALARI.....	5
4.1 Genel.....	5
4.2 Dış Kapak Sayfası.....	5
4.3 İç Kapak Sayfası.....	5
4.4 Onay Sayfası.....	5
4.5 Etik Sözü.....	6
4.6 İngilizce ve Türkçe Özet..	6
4.7 Önsöz ve Katkı Belirtme.....	6
4.8 İçindekiler Dizini.....	6
4.9 Şekiller Dizini.....	6
4.10 Çizelgeler Dizini.....	7
4.11Kısaltmalar Dizini.....	7
5. ANA BÖLÜMLER.....	8
5.1 GİRİŞ.....	8
5.1.1 Problem Durumu.....	8
5.1.1 Araştırmanın Amacı.....	8
5.1.3 Araştırmanın Önemi.....	8
5.1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları.....	8
5.1.5 Varsayımlar.....	8
5.1.6 Tanımlar.....	8
5.2 KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	8
5.3 YÖNTEM.....	9
5.3.1 Araştırma Modeli.....	9

5.3.2 Evren ve Örneklem.....	9
5.3.3 Veri Toplama Teknikleri.....	9
5.3.3 Verilerin Analizi.....	9
5.4 BULGULAR VE YORUM.....	9
5.5 SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	9
6. ARKA BÖLÜM.....	9
6.1 Kaynakça.....	11
6.2 Alıntılar (Aktarmalar) ve Kaynak Gösterme.....	11
6.3 Kaynakça Sayfası.....	11

EKLER

EK-1	Yazı alanı ölçüleri ve dış kapak sayfası örneği ve cilt sırtı
EK-2	İç kapak sayfası örneği
EK-3	Kabul ve onay sayfası örneği
EK-4	Onur sözü sayfası örneği
EK-5	İngilizce ve Türkçe özet sayfası örneği
EK-6	Önsöz/ katkı belirtme sayfaları örneği
EK-7	İçindekiler dizini örneği
EK-8	Şekiller dizini örneği
EK-9	Çizelgeler dizini örneği
EK-10	Kısaltmalar dizini örneği
EK-11	Bölüm başlıkları örneği
EK-12	Şekil örneği
EK-13	Çizelge örneği
EK-14	Kaynaklar dizini örneği

1. GİRİŞ

Bu kılavuz, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı ana bilim dallarında hazırlanan lisansüstü tezlerinin planlama, hazırlama ve yazım aşamalarında uyulması gereken koşul ve esasları kapsamaktadır. Oldukça ayrıntılı olarak hazırlanan bu kılavuz ile bilimsel yazım ve sunum ilkelerine uygun tez yazımı için öğrencilerimize rehberlik amaçlanmaktadır.

2. GENEL BİÇİM ve YAZIM PLANI

2.1 Tez Yazımında Kullanılacak Kağıt

Tez yazımında, A4 boyutunda (210 mm ´ 297 mm) beyaz kağıdın yalnızca bir yüzü kullanılmalıdır. Kağıt en az 80 g/m² ağırlığında olmalıdır.

2.2 Baskı Yöntemi

Tezin bilgisayar ortamında yazılacağı öngörüsü ile orijinal çıktısı, çözünürlüğü en az 300´300 dpi olan bir lazer yazıcıdan, siyah renkli olarak alınmalıdır. Renkli şekillerin sunulmasının tercih edildiği sayfalar bir mürekkep püskürtmeli ya da renkli lazer yazıcı kullanılarak, tezin tüm kopyaları için alınmalıdır.

Tez kopyalarının hiçbir bölümünde el, düzeltme sıvıları ya da daktilo ile düzeltme yapılamaz. Silinti ve kazıntılar kabul edilemez. Tüm müdahaleler orijinal çıktı üzerinde yapılmalı ve çoğaltma işlemine daha sonra geçilmelidir.

2.3 Çoğaltma Yöntemi

Tez kopyaları, orijinal çıktı olmak zorunda değildir. Ancak mutlaka çok iyi kaliteli bir orijinalden çoğaltılmış olmalıdır. Fotokopi sayfaları, pürüzsüz ve yüksek karışıklık verecek şekilde siyah renkli ve kaliteli olmalıdır.

2.4 Sayfa Düzeni

Yazım için sayfanın sol kenarında 35 mm, diğer tüm kenarlarda 25 mm boşluk bırakılmalıdır. Tez metni, dipnotlar da dahil olmak üzere, boşluklara taşmamalıdır. Yalnızca sayfa numaraları, kağıt alt kenarından 20 mm yukarıda ve sayfayı düşeyde ortalayacak şekilde ayarlanmalıdır.

Metin, yazım için ayrılan bloğun her iki kenarına da yaslanacak şekilde hizalanmalıdır. Uzun teknik terimlerin kullanılması halinde satırdaki kelimeler arasında geniş boşluklar kalması durumu haricinde kelimeler, satır sonunda bölünmemelidir. Böyle durumlarda yazım kuralları gözetilerek kelimeler bölünebilir.

Bir paragrafın en azından 2 satırı bir sayfada bulunmalıdır. Diğer durumlarda başlık ya da paragraf, izleyen sayfaya aktarılmalıdır.

2.5 Yazı Tipi ve Boyutu

Metin içerisinde **Times New Roman** ya da **Arial** (alanlara göre metin içinde özel durumlar hariç) yazı tipi kullanılmalıdır. Seçilen yazı tipinin kalın biçimde kullanımı, **vurgulanması istenen ifadelerle** sınırlandırılmıştır. *Diğer bir dildeki ifadenin aynen verilmesi durumunda* ise italik yazı ya da ifadenin kesme işaretleri (‘.....’) arasında verilmesi tercih edilmelidir.

Yazı boyutu Arial için 10, Times New Roman için 12 punto olmalı ve tezin tüm bölümlerinde herhangi bir uyarı olmadığı takdirde değiştirilmeden kullanılmalıdır.

2.6 Satır Aralıkları ve Boşluklar

Metnin yazımında 1,5 satır aralığı kullanılmalıdır. Ancak içindekiler ile çizelgeler, şekiller, simge ve kısaltmalar dizinleri, çizelge ve şekil başlıkları, dipnotlar, denklemler, kaynaklar tek satır aralığı kullanılarak yazılmalıdır.

Özet (öz), teşekkür, içindekiler, çizelgeler dizini, şekiller dizini, simgeler ve kısaltmalar dizini, kaynaklar ve birinci dereceden bölüm başlıkları sayfa başından başlatılmalıdır.

2.7 Yazım Planı ve Anlatım

Noktalama ve yazım düzenlemeleri Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlüğü ve Yazım Kılavuzu kullanılarak yapılmalıdır. *International System of Units (SI)* birim sistemine uyulmalıdır.

Anlatımda üçüncü tekil şahıs kullanılmalıdır. İfadeler öz ve bilimsel olmalıdır. Yazımda noktalama işaretlerinden sonra bir boşluk bulunmalıdır.

2.8 Sayfa Numaraları

Tüm sayfa numaraları, metin yazımında kullanılan yazı türleri ile ancak daha küçük boyutta, sayfanın altına ve orta kısma konulmalıdır. Sayfa numaralarının önü ve arkasında herhangi bir işaret bulunmamalıdır.

Tezin başlangıç sayfaları küçük Romen rakamları, metin bölümleri ise Arap (normal) rakamları ile numaralandırılmalıdır.

Başlangıçtaki iç kapak ve onay sayfaları sayılmalı ancak numaralandırılmamalıdır. Sayfa numaralarının basılmasına 'iii' ile adına sunma sayfasından (eğer konulursa) başlanmalıdır.

Metin kısmı '1' rakamı ile başlamalı ve Kaynaklar, Ekler ve Özgeçmiş bölümlerini de içerecek şekilde aralıksız olarak sürdürülmelidir.

2.9. Bölüm Başlıkları

Tezde ana bölüm başlıkları yazı alanının üstünden üç normal satır aralığı aşağıdan, ortada, büyük harflerle ve koyu puntolarla verilir. Bölüm numarası ile bölüm adı arasında bir normal satır aralığı bulunmalıdır. Bölüm başlığı ile bölümün ilk paragrafı arasında 2 normal satır aralığı boşluk bırakılır. Çizelge ve şekillerden önce ve sonra da 2 normal satır aralığı bırakılır.

Alt Başlıklar

Bölümlerde yer alan alt başlıklar aşağıda görüldüğü gibi üç düzeyde düzenlenebilir:

Düzey

	Orta Başlık	I
Yan Başlık		II
Paragraf başlığı		III

Orta başlık, en büyük alt bölüm başlığıdır. Yazı alanı ortalanarak koyu yazılır. Başlık sözcüklerinin başlangıç harfleri büyük, diğerleri küçük yazılır. Metin, başlıktan bir satır aralığı aşağıdan ve satır başı yapılarak başlar. Orta başlık ile kendinden önceki (varsa) metin arasında iki satır aralığı boşluk bırakılır.

Yan başlık, ikinci büyük alt bölüm başlığıdır. Yazı alanı sol kenarından başlayarak koyu yazılır. Orta başlıkta olduğu gibi, başlık sözcüklerinin başlangıç harfleri büyük, ötekiler küçük yazılır. Metin, başlıktan bir satır aralığı aşağıdan ve satır başı yapılarak başlar. Yan başlıkla kendinden önceki metin arasında iki satır aralığı boşluk bırakılır.

En küçük alt bölüm başlığı *paragraf başlığı*dır. Satır başından başlayarak koyu yazılır. Başlığın yalnız birinci sözcüğünün başlangıç harfi büyük, ötekiler küçük yazılır. Paragraf başlığı ile kendinden önceki metin arasında iki satır aralığı boşluk bırakılır. Paragraf başlığında metne, başlığın hemen bitiminde konulan noktadan sonra devam edilir.

Bir bölümde alt bölüm başlıkları sıralı kullanılır. Örneğin; iki alt bölümden oluşan bir bölümde, orta ve yan, yan ve paragraf başlıkları kullanılabilir. Yan başlığı kullanmadan, orta başlık ve paragraf başlıkları birlikte kullanılmaz. Sayfa sonlarına gelen alt bölüm başlıklarından sonra en az bir ya da iki satır bulunmalıdır. Yoksa başlık bir sonraki sayfadan başlatılmalıdır.

3. TEZİN DIŞ YAPISI

3.1 Cilt Kapağı

C.Ü. Kurumsal Kimlik standartlarına göre hazırlanmış cilt kapağı ile ciltleme yapılır.

3.1.1 Çoklu cilt

Basılı metin kalınlığının 5 cm'yi geçmesi halinde tezin her 5 cm'lik kısmı ayrı cilt halinde düşünölmelidir. Ciltler büyük Romen rakamları ile ardışık olarak numaralandırılmalıdır. Dolayısıyla her cilt için dış kapak üzerinde tez başlığının altına CİLT I, CİLT II, vb. ayırt edici ifadeler eklenmelidir.

Her ciltte bir adet 'İçindekiler' dizini bulunmalıdır. İkinci ve takip eden ciltler yeni bölümlerle başlamalıdır. Başlangıç ve metin kısımlarının numaralandırılmasında ilk cilt takip edilmelidir. Örneğın ilk cildin başlangıç sayfaları xii. sayfada biterse, ikinci cildin iç kapağı xiii. sayfada başlamalı ancak sayfa numarası basılmamalıdır. Takip eden sayfalar ardışık olarak numaralandırılabilir.

4. TEZ DÜZENİ ve BAŞLANGIÇ SAYFALARI

4.1 Genel

Genel anlamda lisansüstü tezi, biçimsel olarak, birkaçı yazarın seçimine bağlı olan ve takip eden alt bölümlerde ayrıntıları verilen aşağıdaki bölümlerden oluşmalıdır.

- a. Cilt kapağı
- b. Dış kapak sayfası
- c. İç kapak sayfası
- d. Onay sayfası
- e. Onur sözü
- f. Özet sayfası
- g. İngilizce ve Türkçe özet
- h. Önsöz/Katkı Belirtme sayfası
- i. İçindekiler dizini
- j. Şekiller dizini
- k. Çizelgeler dizini
- l. Kısaltmalar dizini
- m. Tez bölümleri
- n. Kaynaklar
- o. Ek(ler)
- p. Tez cildi arka kapağı

4.2 Dış Kapak Sayfası

Dış kapak üzerinde tamamı büyük harfle (isimlerin ve şehir adının ilk harfi büyük olmak üzere küçük harflerle yazılmalı) olmak üzere; tezin başlığı, yazar adı-soyadı, tezin tipi, tezin hazırlandığı anabilim dalı ve tezin Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nden onaylandığı yıl bulunmalıdır.

İfadeler için en az 12 punto boyut seçilmeli, kapak üzerindeki 6x9 cm boyutlarındaki boşluğa sığacak şekilde tek satır aralığı ile düşey ekseninde ortalanacak şekilde yazılmalıdır. Kapak üzerinde bulunması gereken tüm ifadelerin sayfa üst kenarından mesafelerinin de gösterildiği örnek bir dış kapak sayfası [EK-1](#)'de verilmiştir.

4.3 İç Kapak Sayfası

Başlangıç bölümünün ilk sayfasıdır ve numaralandırmada dikkate alınmasına rağmen sayfa numarası taşımaz.

İç kapak üzerinde; 'Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ifadesi, tezin başlığı, yazar adı-soyadı, tez tipi, tezin hazırlandığı anabilim dalı, tez danışmanı, Üniversite yerleşkesinin bulunduğu il ve tezin Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nden onaylandığı yıl bulunmalıdır.

İfadeler için yazı tipi boyutu 12 punto seçilmeli, tüm köşelerden 30 mm boşluk bırakılarak tek satır aralığı ile düşey ekseninde ortalanacak şekilde yazılmalıdır. İç kapak üzerinde bulunması gereken tüm ifadelerin sayfa üst kenarından mesafelerinin de gösterildiği örnek bir iç kapak sayfası [EK-2](#)'de verilmiştir.

4.4 Onay Sayfası

Başlangıç bölümünün ikinci sayfasıdır ve numaralandırmada dikkate alınmasına rağmen sayfa numarası taşımaz.

Metin yazımı için kullanılan kenar boşlukları ile yazı türü tipi ve boyutu kullanılmalıdır. Tezin başarı ile tamamlandığına dair jüri üyelerinin imzaları ile Eğitim

Bilimleri Enstitüsü Müdürü'nün imzasının sayfa üst kenarından mesafelerinin de gösterildiği örnek bir onay sayfası [EK-3](#)'de verilmiştir.

4.5 Etik Sözü Sayfası

Yazarın çalışmasını bilimsel etik ilkeler çerçevesine gerçekleştirdiğine ilişkin kişisel onayını ifade etmektedir. Örnek [EK-4](#)'te verilmiştir.

4.6 İngilizce ve Türkçe Özet Sayfası

Tez çalışmasının; konusu, amacı, kapsamı ve ulaşılan sonuçlarının öz olarak verildiği bölümdür. Tez çalışması ile ilgili anahtar kelimeler de doğru ve tam olarak yazılmalı ve başlıktaki kelimelerin kopyaları olmamalıdır. Özet 300 kelime ile sınırlandırılmalıdır.

Sayfa başlığı verilmeli ve sayfa numaralandırılmalıdır. Metin yazımı için kullanılan sayfa düzeni, yazı türü ve boyutu geçerlidir. Sayfada; başlık, tezin adı, yazarı, tez türü ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü tarafından onaylandığı yıl yatayda ortalanmış olarak verilmelidir. Bunu İzleyen çalışma özeti paragraf biçimi ile yazılmalıdır. En altta ise anahtar kelimeler yer almalıdır. Örnek bir özet sayfası [EK-5](#)'de verilmiştir.

4.7 Önsöz/Katkı Belirtme

Başlık, büyük harflerle sayfanın yukarısına ve ortaya yazılır. Tez metni içerisinde yer aldığı anda anlatım bütünlüğünü bozacak şekilde tezin teknik kısımları ile ilgili olmayan ve yazarın, çalışmanın gelişmesi sırasında karşılaştığı güçlükler ile çözüm yöntemlerinden bahseden ifadeler, kısa ve öz olarak, bu kısımda sunulabilir.

Ayrıca tez çalışması ile doğrudan ilgili olmadığı halde katkıda bulunan kişi ve kurumlara teşekkür edilebilir. Sayfa başlığı verilmeli ve numaralandırılmalıdır. Metin yazımı için kullanılan sayfa düzeni, yazı türü ve boyutu geçerlidir. Örnek bir sayfası [EK-6](#)'de verilmiştir.

4.8 İçindekiler Dizini

Başlangıç sayfaları da dahil olmak üzere, metin içerisinde verilen tüm bölüm başlıkları ve ait oldukları sayfalar, bu dizinde verilmelidir. Ancak içindekiler dizini, kendi içerisinde yer almaz.

Sayfa başlığı verilmeli ve numaralandırılmalıdır. İçindekiler dizini, metin yazımı için kullanılan yazı türü ve boyutu ile ancak tek satır aralığı ile yazılmalıdır. 'İÇİNDEKİLER DİZİNİ' sözcüğünün bulunduğu satırdan önce ve sonra bir satır boş bırakılmalıdır.

Tezde kullanılan bölüm başlıkları, dereceleri gözetilerek içeriden yazılmalıdır. Başlığın bittiği yerden itibaren satır, sonuna kadar noktalar (.....) ile doldurulmalı ve sağ boşlukta, başlığın ait olduğu sayfa numarası bulunmalıdır. Alt satıra taşan başlıkların, uygun bir asılı girinti verilerek aynı sütundan başlaması sağlanmalıdır.

Birinci derece bölüm başlıkları **koyu (bold)** olarak yazılmalıdır. Örnek İçindekiler dizini [EK-7](#)'de verilmiştir.

4.9 Şekiller Dizini

Tez metni içerisinde verilen tüm çizim, şekil, grafik, fotoğraf, harita, vb. şekiller bu dizinde verilmelidir.

Sayfa başlığı verilmeli ve numaralandırılmalıdır. Şekiller dizini metin yazımı için kullanılan yazı türü ve boyutu ile ancak tek satır aralığı ile yazılmalıdır. 'ŞEKİLLER DİZİNİ' ibaresinin bulunduğu satırdan önce ve sonra bir satır boş bırakılmalıdır.

Alt satıra taşan şekil başlıklarının, uygun bir asılı girinti verilerek aynı sütundan başlaması sağlanmalıdır. Örnek bir şekiller dizini [EK-8](#)'da verilmiştir.

4.10 Çizelgeler Dizini

Tez metni içerisinde çizelge halinde düzenlenip sunulan tüm çizelgeler bu dizinde verilmelidir. Sayfa başlığı verilmeli ve sayfa(lar) numaralandırılmalıdır. Çizelgeler dizini, metin yazımı için kullanılan yazı türü ve boyutu ile aynı ancak tek satır aralığı ile yazılmalıdır. ‘ÇİZELGELER DİZİNİ’ sözcüğünün bulunduğu satırdan önce ve sonra bir satır boş bırakılmalıdır.

Alt satıra taşan çizelge başlıklarının, uygun bir asılı girinti verilerek aynı sütundan başlaması sağlanmalıdır. Örnek bir çizelgeler dizini [EK-9](#)’da verilmiştir.

4.11 Kısaltmalar Dizini

Metin içerisinde kullanılan ve birden fazla sözcükten oluşan kelimelerin baş harflerinden oluşan kısaltmalar ile anlamlarının alfabetik sıralama ile satır bazında verildiği bölümdür.

Kısaltmalarda harfler arasına nokta konulmamalıdır. Coğrafi yönlerin kısaltılmasında Türkçe harfler kullanılmalıdır (K, G, GB, KD, vb.). Diğer terimlerin kısaltılmasında Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu’ndan (son baskı) yararlanılabilir. Bulunmayan kısaltmalar araştırmacının kendisi tarafından belirlenecektir.

Sayfa başlığı verilmeli ve sayfa(lar) numaralandırılmalıdır. Kısaltmalar dizini, metin yazımı için kullanılan yazı türü ve boyutu ile ancak tek satır aralığı ile yazılmalıdır. ‘KISALTMALAR DİZİNİ’ sözcüğünün bulunduğu satırdan önce ve sonra bir satır boş bırakılmalıdır. Örnek bir kısaltmalar dizini [EK-10](#)’de verilmiştir.

5. ANA BÖLÜMLER

5.1. GİRİŞ

Tezin giriş bölümünde; problemin ne olduğuna, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine, sınırlılıklarına, varsayımlara ve tezde geçen tanımların hangi anlamlarda kullanıldığına ilişkin bilgilere yer verilir.

5.1.1. Problem Durumu

Alan yazının gözden geçirilmesi problem alanında o güne kadar nelerin yapıldığının ortaya konulmasına bu başlık altında yer verilir. Gözden geçirilen alan yazın hem problemin hem de kuramsal ve kavramsal çerçevenin ortaya konulmasını sağlamak için kullanılır.

5.1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı iki farklı düzeyde ifade edilir. Birinci düzeyde araştırmanın genel amacı ortaya konulur. İkinci düzeyde ise, bu genel amacı gerçekleştirebilmek için cevaplanması gereken sorulara ya da test edilecek hipotezlere yer verilir.

5.1.3. Araştırmanın Önemi

Tezin bu bölümünde araştırmacı, araştırmanın niçin gerekli olduğunu ve değerinin gerekçelerini ortaya koymak durumundadır. Bunu başarmanın yolu, diğer araştırmacıların destekleyici ifadelerini sunmaktır. Önemi sunmanın ikinci yolu da araştırma konusu ile ilgili bilgi yokluğunu belirtmektir.

5.1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Hemen her araştırma belirli sınırlılıklara sahiptir. Araştırmacının, çalışmasını sınırlayan bütün faktörleri rapor etmesi gereklidir. Sınırlamalar kavramsal ve yöntemsel olmak üzere belirlenebilir.

5.1.5. Varsayımlar

Varsayım, doğru olarak kabul edilen bir fikri temsil eden ifadedir. Varsayımları yazarken her ifadenin savunulabilirliğine de dikkat edilmesi gerekir.

5.1.6. Tanımlar

Bu bölümünde belirsiz ya da açık olmayan ifadeler açıklığa kavuşturulmalıdır

5.2. KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu başlık altında araştırmanın konusu ile ilgili kaynaklar taranır; elde edilen kuramsal bulgulara ve araştırma bulgularına dayalı bilgiler bir araya getirilerek kuramsal çerçeve bölümü oluşturulur. Bu bölümde kaynaklar, problemle en az ilişkili olandan en çok ilişkili olana doğru, diğer bir deyişle, genelden özele doğru sıralanmalıdır. İlgili Araştırmalar başlığında ise, Araştırmanın Problemini oluşturmak üzere kullanılanlar dışında tez konusu ile ilgili araştırmalar yakın tarihten uzağa (içinde bulunulan yıldan geriye doğru) olacak şekilde bulgu veya sonuçları ile sıralanmalıdır.

5.3. YÖNTEM

Araştırmanın yöntem bölümünde “araştırma modeli”, araştırmanın “evren ve örneklem”i, “veriler ve toplanması” ile “verilerin çözümlenmesi ve yorumu” gibi başlıklar yer alır.

5.3.1. Araştırma Modeli

Bu başlık altında araştırmada ele alınan problemin ne tür bir araştırma olduğu ve hangi yönteme göre araştırıldığı gerekçeleriyle birlikte verilir. Araştırma yöntemi araştırma amacına uygun olmalıdır.

Araştırmanın modeli (deseni) araştırmada amacına uygun ve ekonomik olarak verilerin toplanması ve çözümlenmesi için gerekli koşulların düzenlenmesidir.

5.3.2. Evren ve Örneklem

Evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği elemanlar bütünüdür. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta evrenin ele alınan problem açısından özelliklerinin verilmesidir. Evrenin belirlenmesinde araştırmanın amaçları önemlidir.

Örneklem, araştırma evreninden belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterliği olan küçük kümedir. Raporda örneklem başlığı altında evrenin tüm özelliklerini yansıtan bir örneklemin oluşturulabilmesi için kullanılacak örnekleme yöntemleri basit yansız örnekleme, tabakalı örnekleme, küme örnekleme vb. dir. Örneklem belirleme belli istatistiki yöntemler kullanılarak belirlenmelidir. Bir evrenden belli bir örnekleme yöntemi kullanılarak örneklem seçmenin mümkün olmadığı deneysel ve tarama türü çalışmalar söz konusu ise “çalışma grubu” ifadesi kullanılır.

Nitel araştırmalarda evren –örneklem yerine yine “çalışma grubu” ifadesi kullanılır. Belgeler üzerinden yapılan analizlerde evren ve örneklem alt başlığı bulunmayabilir.

5.3.3. Verileri Toplama Teknikleri

Verilerin toplanması için kullanılan teknikler araştırmanın alt problemlerine ya da denencelerine göre belirlenmelidir. Veri toplama aracının hazırlanma biçimi, seçilmesi, nasıl geliştirildiği, geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin bilgiler bu başlık altında değerlendirilir. Ölçme aracı araştırmacı tarafından geliştirilmişse geliştirme süreci ayrıntılı olarak açıklanır.

Nitel çalışmalarda da nitel araştırma soruları, geçerlik ve güvenilirliklerine ilişkin açıklamalar ayrıntılı olarak verilir.

5.3.4. Verilerin Analizi

Toplanan verilerin nasıl düzenlendiği ve analiz edildiği bu kısımda açıklanır. Ayrıca kullanılan istatistikî teknikler, kullanım amacı ve probleme nasıl çözüm sağlayacağı gibi açıklayıcı bilgilere yer verilmelidir.

5.4. BULGULAR VE YORUM

Tezin amaçları veya denenceleri doğrultusunda toplanan verilerin işlenmesinin ardından problem çözümüne yol gösterecek hale getirilen veriler bu bölümde yer alır.

Nicel çalışmalar için, bulguları çalışmanın amaçları veya hipotezleri etrafında düzenleyerek sunmak en uygun yöntem olacaktır. Araştırmada belirlenen her amaç veya hipotez, bölüm içerisinde bir alt başlık olarak ele alınmalı ve bulgular bu başlıklar altında sunulmalıdır.

Bulgular sunulurken her amaç veya hipotezle ilgili olarak açılacak alt başlık altında, elde edilen bulgular tablo veya şekil oluşturularak verilmelidir. Bu tablo veya şekiller okuyucu açısından daha anlaşılır olmasını sağlayacağı gibi, araştırmacının verileri yorumlamasını da kolaylaştıracak nitelikte olacaktır. Tablo ve şekiller hazırlanırken, tüm istatistiksel sonuçların ve/veya detayların yazılmasının, odak noktasından ve asıl verilmek istenen bulgudan uzaklaşılmasına neden olabileceği dikkate alınmalıdır. Kullanılan tablo, şekil, grafik vb. görseller uluslararası bilimsel yazım kurallarına (APA6) uygun olarak hazırlanmalıdır.

Her bir bulguya ait görsel (tablo, şekil, grafik vb.) verildikten sonra, elde edilen istatistiksel bulgulara ait yorumlar yazılmalıdır. Yazılacak yorumlar, araştırmacının beklentilerini veya öznel yargıları içermemelidir. Tabloda yer alan istatistiksel değerlerin, anlamlılık, fark, etki, hipotezin kabulü veya reddedilmesi vb. yorumlarla açıklanması yeterli olacaktır. Görseller yorumlanırken, alanyazındaki benzer veya farklı sonuçlara atıf yapılmaması gerekmektedir.

Bulgular kısmının düzenlenmesinde ham veri tablolarına yer verilmesine gerek olmamakla birlikte, araştırmacının gerekli görmesi halinde “Ekler” bölümünde sunulabilir.

Analizi yapılan veriler sayısallaştırılarak tablolarda sunulmadan önce hangi probleme ilişkin veri olduğu ve hangi istatistik yöntemle analiz edildiğine ilişkin bilgi verilmelidir. Tablo sunulurken, tabloya giriş ifadesi yazılır, tablonun altınada “Tablo ...’de görüldüğü gibi ...”, “Tablo ...incelendiğinde ...” şeklinde tablodan çıkış ifadesi yazılır.

Nitel bir çalışmada da sonuçlar araştırma soruları veya amaçları çerçevesinde organize edilmelidir.

5.5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde her bir alt probleme ait sonuçların ifade edilmesinden sonra, varılan sonuçlar ilgili alan yazında yapılmış benzer çalışmalar ile karşılaştırılarak tartışılır. Bu çalışmalar ile benzer ve farklı sonuçlar, nedenler ve araştırmacının yorumları bu bölümde yer alır.

Yapılacak öneriler; uygulamacılara ve konu ile ilgili okuma yapmak isteyen okuyuculara yönelik olacak şekilde sınıflandırılarak yapılabilir.

6. ARKA BÖLÜM

6.1 Kaynakça

6.2 Alıntılar (Aktarmalar) ve Kaynak Gösterme

Tezlerde yapılan aktarmalarda, araştırmacı neyi, nereden ve nasıl aldığını belirtmek zorundadır. Doğrudan aktarmalarda alıntı, ana düşünce, biçim ve içerik yönünden değiştirilmeden yer alır. Üç satır ve daha kısa olan alıntılar tırnak işaretleri içinde ve normal satır aralıklarıyla yazılır. Üç satırdan daha uzun alıntılar, az yer tutması ve ilk bakışta bunun bir aktarma olduğunun anlaşılabilmesi için, sıkıştırılmış paragraf şeklinde verilir.

Aynen aktarılan parçadan bazı cümle ya da söz öbeklerinin çıkarılması hâlinde, çıkarmanın yapıldığı yere konan üç nokta (...); çıkarma cümle sonuna gelmişse, dört nokta kullanılır (....). Bunlardan üçü yapılan çıkarmayı, biri de cümlelerin bitişini simgeler.

Ana fikir değişmeksizin, özgün biçimine uyma zorunluluğu olmadan, yazarın anlatımıyla yapılan aktarmalarına “dolaylı aktarma” denir. Burada önemli olan alıntının, anlam kayması olmadan, alıntılanmasıdır.

6.3. Kaynakça Sayfası

Kaynakça araştırılan konuya ilişkin tüm yayınların, alfabetik olarak sıralandığı bir bölümdür. Kaynak türüne göre değişen biçimleri vardır. Her kaynak, yazı alanının sol kenarından başlar ve sağ kenara kadar devam eder. İkinci ve daha sonraki satırlar, sıkışık satır aralıkları ile bir tab içeriden başlar. Kaynaklar arasında birer normal satır aralığı bırakılır.

Ayrı bölüm yazarlı kitaplarda, önce yararlanılan bölümün yazarı olmak üzere, bölüm yazarı ve derleyen (editör) birlikte kullanılır. Aynı şekilde, eser bir çeviri ise önce yazarın adı, eser adından sonra da çevirenin adı verilir.

Kaynakça gösterimi ile ilgili olarak tez yazım kılavuzunda belirtilmeyen hususlar konusunda APA yazım kuralları geçerlidir. APA yazım kurallarına <http://www.apastyle.org> adresinden erişim sağlanabilir.

Örnekler

Metin İçinde Kaynak Gösterme

Tek yazar, tek çalışma

Yazarın soyadı ve eserin yayımlandığı tarih verilir. Buna ilişkin örnek üç değişik şekilde verilmiştir.

Uğurlu (1998) İlköğretim okullarında örgütsel bağlılığı incelediği çalışmada,dır. İlköğretim okullarında örgütsel bağlılığın incelendiği bir çalışmada,dır (Uğurlu, 1998).

Uğurlu’nun 1998’de yayımlanan çalışmada, ilköğretim okullarındaki örgütsel bağlılıkdır.

İki yazarlı çalışma

İki yazar varsa, her ikisinin de soyadı verilir. Yöntem en genel anlamda tanımlanır (Usta ve Şimşek, 2010: 12). Usta ve Şimşek’e (2010: 12) göredır.

Üç, dört ve beş yazarlı çalışma

Kaynağın ilk geçtiği yerde hepsi verilir. İzleyen yerlerde ise birinci yazarın soyadı verilerek “ve diğerleri” bağlacı konur.

William, Johns, Smith, Bruce ve Bradley (1994) buldu. (İlk geçtiği yerde).

William ve diğerleri (1994) tarafından yapılan.....

(Şimşek vd., 1991, 29) veya Şimşek vd. (1991, 29)’ne göre

Aynı gönderme ayrı yayınlara yapıldığında;

..... (Yıldız, 2012: 27-40; Ersoy, 2005, 29)

Altı ya da daha fazla yazarlı çalışma

Metin içinde ilk belirtildiği yerde, ilk yazarın soyadı verilir, “ve diğerleri” diye devam edilir. Kaynakça listesinde her yazarın soyadı ve ilk adlarının baş harfleri verilir.

Sayılan ve diğerleri (2005)...

Gruplar (yazar olarak)

Metin içinde ilk gösterme:

(Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 1991).

Daha sonraki göstermeler:

(MEB, 1991).

Aynı soyadlı yazarlar

Eğer kaynakça/kaynaklar listesinde iki veya daha fazla aynı soyadı olan yazar varsa, metin içinde ilk adları da verilerek kullanılır. Hatta yayın yılları farklı olsa bile böyle kullanılması gerekir.

A. Temel (1985) ve A. Temel (1990) tarafından yapılan çalışmalarda.....

B.

Aynı parantez içinde iki veya daha çok çalışma

Yayın yılına göre sıralanarak, aynı yazarların iki ya da daha çok çalışması düzenlenir. Basımda olan çalışma varsa, bu en sona konulur. Önce yazarların soyadları verilir, ardından her bir çalışma için sadece çalışma yılları verilir.

(Ersoy ve Ercan, 1991, 1993).

(Yıldız, 1984, 1990, 1993, basımda).

Aynı yazarın aynı yıl yaptığı çalışmaları

Yazarın birden fazla çalışmalarını ayırt edebilmek için yılların ardından harfler kullanılır.

(Kızılloluk, 1990a, 1990b, 1990c; Uğurlu, 199 basımda-a, 199 basımda-b)

Yazarları farklı iki veya daha fazla çalışma

Bu tür çalışmalar aynı parantez içinde, soyadlarına göre alfabetik sıraya dizilerek ve birbirlerinden noktalı virgül ile ayırarak verilir. Örneğin;

Çeşitli çalışmalar (Doğan, 2004; Koç, 2010; Topçu, 2011).

Kaynakça Listesinde Kaynak Gösterme

Kaynak bilgileri sayfa başından başlatılır. Bir satıra sığmayan kaynak gösterimlerinde, ikinci satır bir cm içerden başlatılır.

Sürelî Yayın Örnekleri

Tek yazarlı, bir dergide makale

Saracaoğlu, H. (2001). Akademik erteleme eğilimleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32 (4), 46-59.

Bekerian, D. A. (1993). In search of the typical eyewitness. *American Psychologist*, 48 (5), 574-576.

Bir dergide üç ya da dört yazarlı, makale

Borman, W. C., Hanson, M. A., Oppler, S. H., Pulakos, E. D., and White, L. A. (1993, May). The people in organization. *Organizational Management*, 41, 21-30.

Altı ya da daha çok yazarlı, bir dergide makale

Kahraman R. C., Borman, C., Hanımgil, M., Özler, H., Perçin, D., ve Sergen, L. (1993). Kroner kalp rahatsızlığının belirlenmesinde rol oynayan faktörler. *Sağlık Psikolojisi*, 12 (2), 301-307.

Baskıda olan makale

Zekeriya, M., ve Kermenek, S. C. (Baskıda). Suçlu davranışların kalıtsal kökenleri var mıdır? *Çocuk Psikolojisi*, 17, 24-31.

Yazarsız, günlük gazetede makale

New drug appears to sharply cut risk of death from heart failure. (1993, July 15). The Washington Post, p. A12.

Sağlıklı Yağ Reçetesi. (4 Nisan 1993). Hürriyet, s.15.

- Yazarsız çalışmalar, çalışmanın adının ilk kelimesine göre kaynakça listesine girer.
- Metin içinde kaynak göstermede ise, kısa bir başlık parantez içinde verilir (Eğitim birliği, 1993).
- Sayfa numaralarından önce İngilizce ise, p., Türkçe ise s. kullanılabilir ya da bu semboller kullanılmadan sadece sayfa numarası verilebilir.

Abstract

Woolf, N. J., Young, S.L., Fanselow, M.S., and Butcher, L.L. (1991). Alteration in cortex by pavlovian conditioning. *Society for Neuroscience Abstracts*, 17, 480.

-Eğer süreli yayının adı“abstracts” kelimesini içermese, abstract adı ile nokta arasına, köşeli parantez içinde, [abstract] yerleştirilir.

Yıllık olarak yayımlanan süreli yayın

Fiske, S.T. (1993). Social cognition and social perception. *Annual Review of Psychology*, 44, 155-194.

Bir dergide çeviri makale

Bruce, T. (1994). Çocukların yaşamında oyunun rolü (Çev. A. F. Altınoğlu). *Eğitim ve Bilim*, 18 (92), 64-69. (Orijinal makalenin yayım tarihi, 1970)

- Makale hangi dile çevrildi ise, makale adı o dilde verilir.

Çevirilerden yapılan alıntılar, metin içinde gösterilirken yazarın soyadından sonra, sırasıyla orijinal tarih ve çeviri tarihi verilir. Örnek:

Bruce’e (1970/1994) göre dır.

Kitap Örnekleri

Bursalıoğlu, Z. (2003). *Eğitim yönetiminde teori ve uygulama*. (7. basım). Ankara: Pegem.

Mitchell, T. R. and Larson, J. R. (1987). *People in organizations* (Third edition). New York: Mc Graw-Hill.

Özer, N. (2010). *Okullarda güvenlik*, Ankara: Çağdaş.

Kurumun yazarı ve yayımcısı olduğu kitap

Australian Bureau of Statistics. (1991). *Estimated resident population by age and sex in statistical local areas*. New South Wales, June 1990 (No.3209.1). Canberra, Australian Capital Territory: Author.

Devlet Planlama Teşkilatı. (2005). *Ekonomik ve sosyal göstergeler (1950–2004)*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı.

Bir editör (veya editörler) tarafından hazırlanmış kitap

Sayılan, F. ve Yıldız, A. (Editörler). (2006). *Yaşam boyu öğrenme*, Ankara: AÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve Pegem A.

Çeviri kitap

Hollingsworth, P. M. and Hoover, K. H. (1999). *İlköğretimde öğretim yöntemleri* (çev.T. Gürkan, E. Gökçe ve D. S. Güler). Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları No 214. (Eserin orijinali 1991’de yayımlandı).

Freire, P. (1991). *Ezilenlerin pedagojisi*. (Çev. D. Hattatoğlu ve Erol Özbek). İstanbul: Ayrıntı. (Eserin orijinali 1982’de yayımlandı).

Çeviri kitaplardan yapılan alıntılar metin içinde gösterilirken yazarın soyadından sonra, sırasıyla orijinal tarih ve çeviri tarihi verilir. Örnek: Hollingsworth ve Hoover’e (1991/1999) göre dır. Freire (1982/1991) okuma yazma öğretiminde, ... dır.

Ansiklopedi veya sözlük

Türk Dil Kurumu. (1969). *Türkçe sözlük* (genişletilmiş baskı). Ankara: TDK.

Sadie, S. (Ed). (1980). *The New Grove dictionary of music and musicians*. (6th ed. Vols. 1- 20). London: Macmillan.

Editörler tarafından yayına hazırlanmış bir kitapta bir makale ya da bölüm

Johnson, R.A. (1992). An adaptive mechanism in human memory. In H. L. Hosmerer and F. I. M. Clik (Eds.), *Varieties of memory and consciousness* (pp.310-332). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Gülmez, Mesut. (2006). Kesintisiz insan hakları öğretimi ve eğitimi., F. Sayılan ve A. Yıldız. (Editörler). *Yaşam boyu öğrenme*. İkinci Baskı. Ankara. Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve Pegem A, ss. 84-105.

- Önce makalenin ya da bölümün yazarı verilir.
- Henüz baskıda olan eserler için, yayın yılı yerine “baskıda” (in press) yazılır.
- Editör varsa editörden önce, yoksa kitabın adından önce “In” kelimesi yazılır (İngilizce bir eser için).

Bir sempozyumda sunulan yayımlanmamış bir çalışma

Johnson, R. S. (1991, January). *Early data on trauma symptom*. Paper presented at the First International Congress of Medicine, San Diego, CA.

Köklü, N. (1996, 25-27 Kasım). *Üniversite öğrencilerinin istatistik kaygı puanlarına etki eden faktörler*. Devlet İstatistik Enstitüsü Araştırma Sempozyumunda sunuldu, Ankara.

Tam metni basılı bildiri örnekleri

Aydan, Ö., Watanabe, H., Tano, H., Tuncay, E. Ulusay, R. ve Bilgin, H. A. (2002). Orhaneli kömür işletmesi ve yakın çevresinin gerilme ortamı, 6. Bölgesel Kaya Mekaniği Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Şensöğüt, C. ve Özkan, İ. (Ed.), Türk Ulusal Kaya Mekaniği Derneği ve Selçuk Üniversitesi, 10-11 Ekim, Konya, 25-32.

Atkins, A. S., Aziz, N. I. and Baafi, E. Y. (2003). Application of Web-based knowledge management systems in the mineral industry, Proceedings of 18th International Mining Congress and Exhibition of Turkey, Özbayoğlu, G. (Ed.), The Chamber of Mining Engineers of Turkey, June 10-13, Antalya, 285-293.

Doktora ya da yüksek lisans tezleri

Üniversiteden elde edilen ve“Dissertation Abstracts International (DAI)”da özetlenen doktora tezi

Ross, D. F. (1990). Unconscious transference (Doctoral dissertation, Cornell University, 1990). Dissertation Abstracts International, 54, 25055.

-Tezin bir kopyası kaynak olarak kullanıldıysa, DAI'nın cilt ve sayfa numaralarının yanı sıra tezin yılı ve üniversite adı verilir. Yılları farklı ise, metin içinde her iki yıl da kronolojik olarak verilir.

Yayımlanmamış doktora tezi

Uğurlu, C. T. (2009). *Öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeylerine yöneticilerinin etik liderlik ve örgütsel adalet davranışlarının etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Yayımlanmamış yüksek lisans tezi

Almedia, D. M. (1990). *Fathers' participation in family work*. Unpublished master's thesis. University of Victoria, Canada.

Uğurlu, C.T. (2000). *Atatürk'ün eğitimsel liderliği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

İnternet Ortamından (Web Sayfalarından) Elde Edilen Bilgiler İçin Kaynakça Listesi Hazırlama

Yazarı ve yayımlandığı dergisi belli olan bir makale

Beach, D. (2003). A problem of validity in education research. Qualitative Inquiry. 9, 859 -873. Web: <http://qix.sagepub.com/cgi/reprint/9/6/859> adresinden 8 Ocak 2007'de alınmıştır.

Yazarı belli olmayan ancak yayımlandığı dergisi belli olan bir makale

From character to personality. (1999). APA Monitor, 30, 11.. Web: <http://www.apa.org/monitor/dec99/ss9.html> 22 Ağustos 2000'de alınmıştır.

Öz (Abstract)

Rosenthal, R.(1995). State of New Jersey v. Margaret Kelly Michaels: An overview [Abstract]. Psychology, Public Policy, and Law,1, 247271.

Web:<http://www.apa.org/journals/ab1.html> 25 Ocak 1996'da alınmıştır.

Web adresine gönderme (www.tdk.gov.tr, 2010)

Yazarı belli olmayan yayına gönderme (Yayına başlığı yazılarak gönderme yapılır);
(Motivasyon kuramları, 2012, 29)

Anonim yayına gönderme;

Anonim (1992). Hububat Alımına İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (21242 Mükerrer), TC Resmi Gazete, 29 Mayıs, 2-10.
(Anonim, 2008, 29)

Görüşmeye gönderme;

(H. Yıldız, görüşme, 28 Eylül, 2010)

Gazetede yayınlanmış yazarsız makaleye gönderme;

(İhracatımız Geçen Yıla Oranla % 50 Arttı, *Sabah*, 12.10.2008)

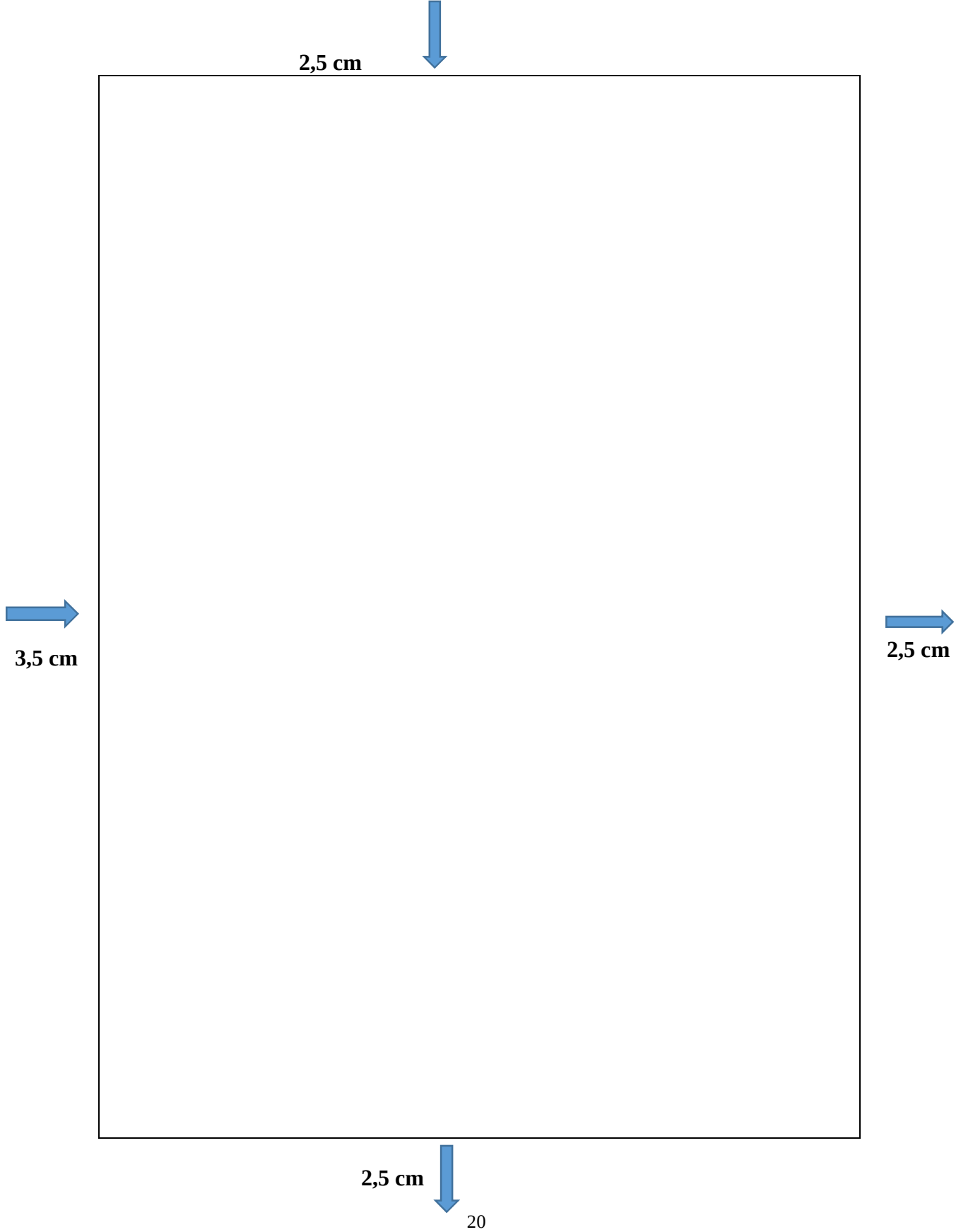
Yazarı belli internet yayımlı makaleye gönderme;

(Selçuk, 2008)

Kuruma gönderme;

(Devlet Planlama Teşkilatı [DPT], 2007) metin içinde ilk gösterimden sonra (DPT, 2007) şeklinde gösterilir.

Ek 1a. Yazı Alanı Ölçüleri

T.C
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ BİLİM
DALI

İLKÖĞRETİMDE MATEMATİK EĞİTİMİNİN DENETİMİ VE BİR
MODEL ÖNERİSİ

Sümeyye MERMER

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Adı-SOYADI

Sivas-2012

2,5 cm

Öğrencinin Adı SOYADI	TEZİN ADI	Yılı

TEZİN ADI

Öğrencinin Adı SOYADI

Cumhuriyet Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Anabilim
Dalı.....Bilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ ya da DOKTORA TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.

Tez Danışmanı Ad SOYAD

Sivas
Ay ve Yılı

KABUL VE ONAY

[Öğrencinin Adı Soyadı]'nın hazırlamış olduğu “[Tezin Adı]” başlıklı bu çalışma, [Savunma Sınavı Tarihi] tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından, “[Anabilim Dalı, Bilim Dalı]”nda Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

İ m z a

Unvanı, Adı ve Soyadı, (Başkan)

İ m z a

Unvanı, Adı ve Soyadı, (Danışman)

İ m z a

Unvanı, Adı ve Soyadı, (Varsa İkinci Danışman)

İ m z a

Unvanı, Adı ve Soyadı

İ m z a

Unvanı, Adı ve Soyadı

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. ../.../

İ m z a

Unvanı, Adı ve Soyadı

Enstitü Müdürü

ETİK SÖZÜ

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez Yazım Kılavuzu (Yönerge)'nda belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Ü** Bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Ü** Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Ü** Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere, bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu ve atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Ü** Bütün bilgilerin doğru ve tam olduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Ü** Tezin herhangi bir bölümünü, Cumhuriyet Üniversitesi veya bir başka üniversitede, bir başka tez çalışması olarak sunmadığımı; beyan ederim.

Tarih

İmza

Öğrencinin Adı Soyadı

ÖZET

Yazarın SOYADI, Adı,. Tezin Adı, Yüksek Lisans/Doktora /Sanatta Yeterlik Tezi, Sivas, Yılı.

Anahtar Sözcükler

ÖNSÖZ

Eğitimin amaçlı bir girişim olması, eğitim ortamlarındaki ilişki ve düzenlemelerin bilimsel verilere dayalı olarak ele alınmasını gerektirir. Öğretmenler, okulların amaçlarına ulaşmasındaki en önemli araçlardan bir tanesidir. Öğrencilerle, ailelerle ve çevreyle ilişki ağını kuran öğretmenlerin okul yönetiminin tutum ve davranışlarından etkilenmemesi düşünülemez. Öğretmenlerin okullarıyla, görevleriyle, öğrencileriyle ve velileriyle daha sıkı bağlar kurmalarında okul yöneticilerinin tutum ve davranışları önemli bir rol oynar. Bu anlamda bu çalışmada öğretmenlerin okullarında görevlerini yerine getirmede, yönetici etik liderlik davranışı, örgütsel adalet ve örgütsel bağlılık değişkenlerinin katkısı irdelenmeye çalışılmıştır.

Doktora tez çalışma sürecinde bana inanan, beni yüreklendiren ve güdüleyen değerli danışman hocam Yard. Doç. Dr. M. Ü'e, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimim boyunca yetişmemde emekleri geçen Prof. Dr. M. A'a, Prof. Dr. M. A.'ya, ve Doç. Dr. B. D'e sonsuz teşekkür ediyorum.

Doktora tez sürecinde bilgisi, deneyimleri ve en önemlisi dostluğu ile her konuda yardımını gördüğüm arkadaşım Doç. Dr. S. P'a ve sevgili eşi, arkadaşım N. K. P'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Tezimin ölçeklerinin uygulanma izinlerinin alınmasında yardımlarını gördüğüm Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü çalışanlarına ve ölçeklerin dağıtılması toplanması ve veri girişlerinin yapılmasında yardımlarını esirgemeyen İlköğretim Müfettişi arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER	Sayfa
Onay sayfası	
Etik Sözü.....	i
Önsöz	ii
Özet ve Anahtar Kelimeler	iv
Abstract ve Keywords.....	v
İçindekiler	vi
Tablolar	vii
Modeller	viii
Şekiller	ix
Kısaltmalar	x

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	17
1.2. Araştırmanın Önemi.....	22
1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi.....	23
1.4. Araştırmanın Alt Problemleri	23
1.5. Sayıltı	24
1.6. Sınırlılıklar	25
1.7. Araştırmanın Kavram Tanımları.....	25

BÖLÜM II

ALANYAZIN TARAMASI VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. LİDERLİK	26
2.1.1. Lider ve Liderlik Kavramı	26
2.1.2. Liderlik ve Yöneticilik	28
2.2. ETİK ve ETİK LİDERLİK	33
2.2.1. Etik Kavramı	33
2.2.2. Eğitim ve Etik	40
2.2.5.1. Okul Yönetiminde Etik Liderlik	55
2.2.5.2. Sınıf Yönetiminde Etik Liderlik	62
2.3. ÖRGÜTSEL ADALET.....	69
2.3.1. Örgüt Kültürü ve Adalet Kavramı	69
2.3.2. Örgütsel Adalet	72
2.3.3. Örgütsel Adaletin Boyutları	77
2.4. ÖRGÜTSEL BAĞLILIK.....	91
2.4.1. Bağlılık Kavramı.....	91
2.4.2. Örgütsel Bağlılık.....	92
2.4.3. Örgütsel Bağlılık Sınıflandırmaları.....	97
2.4.3.1. Kanter Sınıflandırması	98

2.4.3.2. Etzioni Sınıflandırması	98
2.5.İLGİLİ ARAŞTIRMALAR ve KURAMSAL MODELLER	109
2.5.1. Kontrol Degiskenleri Etik Liderlik Davranışı, Örgütsel Adalet ve Örgütsel Bağlılık İlişkisi	109

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi	119
3.1.1. Araştırmanın Deseni	119
3.1.2. Evren	119
3.1.3. Örneklem.....	119
3.1.4. Veri Toplama Araçları	122
3.1.5. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması ve Toplanması	125
3.1.6. Verilerin Analizi	126

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	129
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	146

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma.....	169
5.1.1.Öğretmenlerin Yönetici Etik Liderlik Algılarına İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	169
5.1.2. Öğretmenlerin Örgütsel Adalet Algılarına İlişkin Sonuçlar ve Tartışma.....	171
5.2. Öneriler	188
5.2.1. Uygulayıcılara Öneriler	188
5.2.2. Araştırmacılara Öneriler	191
KAYNAKÇA.....	192
EKLER	
Ek 1. Araştırma Ölçekleri	215
Ek 2. Araştırma İzni Onay Yazısı	219
Ek 3. Araştırma İzni Onay Yazısı	220
Ek 4. Öğretmenleri Örgütsel Adalet Algısı Ölçeği Kullanma İzin Yazısı.....	221
ÖZGEÇMİŞ.....	224

Şekil**Sayfa**

1. Potter'ın Etik Üçgeni: Çok Boyutlu Etik Karar Verme Çerçevesi	36
2. Yönetici Etik Liderlik Davranışı ile Örgütsel Adalet İlişkisi	174
3. Yönetici Etik Liderlik Davranışı Alt Boyutları ile Örgütsel Adalet İlişkisi	176
4. Yönetici Etik Liderlik Davranışı Alt Boyutları ile Örgütsel Adalet Alt Boyutları İlişkisi	178
5. Örgütsel Adalet ile Örgütsel Bağlılık İlişkisi.....	180
6. Örgütsel Adalet Alt Boyutları ile Örgütsel Bağlılık İlişkisi	182
7. Örgütsel Adalet Alt Boyutları ile Örgütsel Bağlılık Alt Boyutları İlişkisi	183
8. Yönetici Etik Liderlik Davranışı ile Örgütsel Bağlılık İlişkisi	185
9. Yönetici Etik Liderlik Davranışı Alt Boyutları ile Örgütsel Bağlılık İlişkisi.....	186
10. Yönetici Etik Liderlik Alt Boyutları ile Örgütsel Bağlılığın Alt Boyutları İlişkisi.....	187

Tablo	Sayfa
1. Etik Liderlik Davranışının Öncelleri	68
2. Etik Liderlik Davranışının Çıktıları	68
3. Örgütsel Adalet Öncelleri	89
4. Örgütsel Adalet Çıktıları	90
5. Örgütsel Bağlılık Öncelleri	107
6. Örgütsel Bağlılık Çıktıları	108
7. Hatay'daki ilköğretim okulları ve bu okullarda çalışan öğretmen sayıları	119
8. Örneklem seçilen ilçelerdeki okul ve öğretmen sayıları	121
9. Ölçeklere ilişkin soru adetleri ve Cronbach's Alpha katsayıları	122
10. Ölçeklerin dağıtım dönüş ve işlenme bilgileri	126
11. Araştırmada kullanılan değişkenler ve isimleri	128
12. Öğretmenlerin cinsiyet, yaş, kıdem, branş, son çalıştıkları okuldaki çalışma süreleri ve okullarındaki öğretmen sayılarına ilişkin frekans ve yüzde dağılımları	130
13. Yönetici etik liderlik davranışı, örgütsel adalet ve örgütsel bağlılık ve alt boyutlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri	131
14. Cinsiyet değişkenine göre yönetici etik liderlik davranışı, örgütsel adalet, örgütsel bağlılık ve bunların alt boyutlarına ilişkin aritmetik ortalama ve t testi sonuçları	132
15. Yaş değişkenine göre yönetici etik liderlik davranışı örgütsel adalet ve örgütsel bağlılık ve bunların alt boyutlarına ilişkin ilişkin aritmetik ortalama ve ANOVA testi sonuçları	135
16. Yaş değişkenine göre karar vermede etik alt boyutuna ilişkin Kruskal Wallis Sonucu	136
17. Yaş değişkenine göre duygusal bağlılık alt boyutuna ilişkin Kruskal Wallis Sonucu	137
18. Kıdem değişkenine göre yönetici etik liderlik davranışı örgütsel adalet ve örgütsel bağlılık ve bunların alt boyutlarına ilişkin ilişkin aritmetik ortalama ve ANOVA testi sonuçları	138
19. Kıdem değişkenine göre karar vermede etik alt boyutuna ilişkin Kruskal Wallis test sonucu	139
20. Kıdem değişkenine göre duygusal bağlılık alt boyutuna ilişkin Kruskal Wallis test sonucu	140
21. Okuldaki hizmet süresi değişkenine göre yönetici etik liderlik davranışı örgütsel adalet, örgütsel bağlılık ve bunların alt boyutlarına ilişkin aritmetik ortalama ve ANOVA testi sonuçları	140
22. Öğretmenlerin branşlarına göre örgütsel adalet, örgütsel bağlılık ve bunların alt boyutlarına ilişkin aritmetik ortalama ve t testi sonuçları	142
23. Öğretmenlerin branşlarına göre yönetici etik liderlik ve alt boyutlarına ilişkin Mann Whitney testi sonuçları	143

KISALTMALAR DİZELGESİ

MEM : Milli Eğitim Müdürlüğü

TÜSİAD : Türkiye Sanayici İş Adamları Derneği

Diğer. : Diğerleri.

ELÖ : Etik Liderlik Ölçeği

DA : Dağıtımsal adalet

İA : İşlemsel Adalet

EA : Etkileşimsel Adalet

İE : İletişimsel Etik

İkİE : İklimsel Etik

KE : Karar Vermede Etik

DavE : Davranışsal Etik

NB : Normatif Bağlılık

DeB : Devam Bağlılığı

DuB : Duygusal Bağlılık

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma evreni, örnekleme, veri toplama araçları, veri toplama araçlarının dağıtılması, toplanması ve verilerin nasıl analiz edileceğine ilişkin bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

3.1.1. Araştırmanın deseni

Bu araştırma ilköğretim okulu öğretmenlerinin yöneticilerinin etik liderlik davranış algıları, örgütsel adalet algıları ve örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi saptamaya yönelik olduğundan betimsel nitelikte ilişkisel tarama modelindedir.

3.1.2. Araştırmanın evreni

Araştırmanın evrenini 2007-2008 eğitim öğretim yılında Hatay'daki tüm ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Tablo 7'de Hatay MEM 2007-2008 istatistik verilerine göre ilköğretim okullarının sayısı ve bu okullarda çalışan öğretmen sayısı verilmiştir. Toplam 635 ilköğretim okulundaki 9004 öğretmen araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Tablo 7. Hatay'daki ilköğretim okulları ve bu okullarda çalışan öğretmen sayıları

	Toplam	Bay	Bayan
Öğretmen Sayısı	9004	4907	4097
Okul sayısı	635		

3.1.3. Örneklem

Bu araştırma örnekleme için, Hatay'daki her ilçede öğretmen sayısı 10'un üzerinde olan okullar tercih edilmiştir. Böylece 12 ilçede bulunan 635 ilköğretim okulundaki toplam 9004 öğretmen çalışma evrenini oluşturmaktadır.

3.1.4. Veri toplama araçları

Araştırmada üç değişken olduğundan veri toplama aracı olarak üç farklı ölçme aracı (Ek:1) kullanılmıştır. Likert tipli veri toplama aracında maddeler 1-5 aralığında derecelendirilmiştir.

BÖLÜM IV

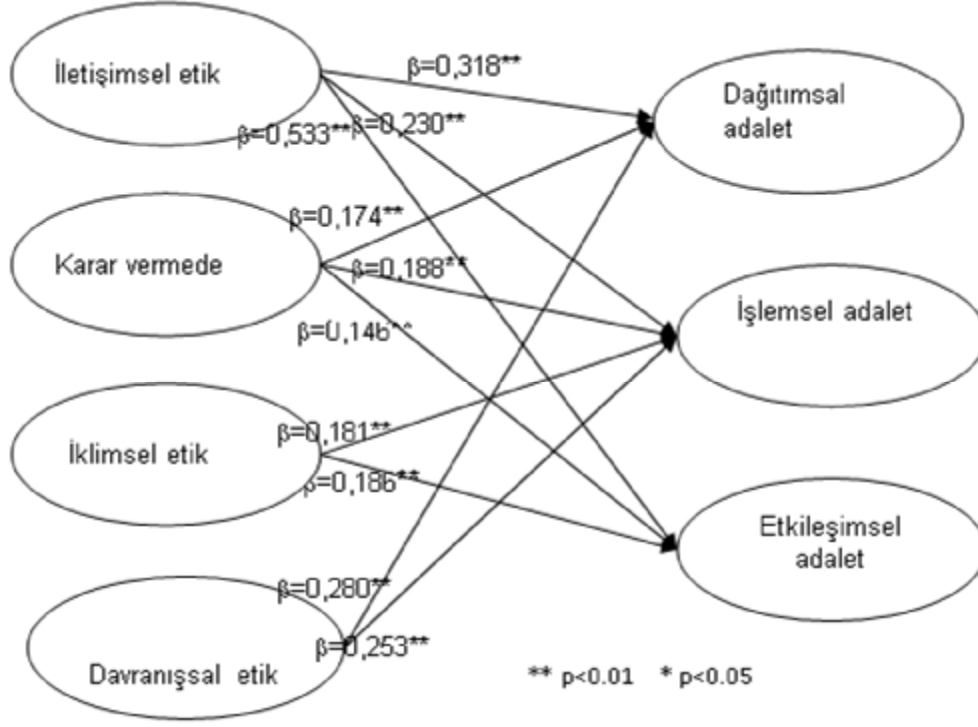
4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın problem ve alt problem cümlelerinde yer alan sorular için toplanan verilere dayalı olarak elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu bölümde birinci alt probleme ilişkin bulgular verilmeden önce, kişisel ve kurumsal özelliklere ilişkin bulgular verilmiştir.

Ek 12. Şekil Örneği

Şekil 3. Etik liderli alt boyutları ile örgütsel adalet alt boyutları ilişkisi

Ek 13. Tablo Örneği

Tablo 18. Kıdem değişkenine göre yönetici etik liderlik davranışı örgütsel adalet, örgütsel bağlılık ve bunların alt boyutlarına ilişkin ilişkin aritmetik ortalama ve ANOVA testi sonuçları

Değişkenler	Kıdem grubu	n	$\bar{x}$	ss		KT	SD	F	P
Etik Liderlik	8 yıl ve altı	345	4,32	0,58	Gruplar arası	0,13	2	,155	,856
	9-16 yıl	283	4,30	0,64	Gruplar içi	405,49	950		
	17 yıl ve üstü	325	4,30	0,72	Toplam	405,62	952		
	Toplam	953	4,31	0,65					
İletişimsel etik	8 yıl ve altı	345	4,31	0,63	Gruplar arası	6,70	2	,072	,931
	9-16 yıl	283	4,30	0,65	Gruplar içi	442,59	950		
	17 yıl ve üstü	325	4,29	0,75	Toplam	442,66	952		
	Toplam	953	4,30	0,68					
İklimsel etik	8 yıl ve altı	345	4,27	0,61	Gruplar arası	0,59	950	,604	,547
	9-16 yıl	283	4,21	0,72	Gruplar içi	470,72	952		
	17 yıl ve üstü	325	4,26	0,76	Toplam	471,32	2		
	Toplam	953	4,25	0,70					
Davranışsal etik	8 yıl ve altı	345	4,32	0,64	Gruplar arası	0,70	950	,074	,929
	9-16 yıl	283	4,31	0,66	Gruplar içi	447,46	952		
	17 yıl ve üstü	325	4,30	0,74	Toplam	447,53	2		
	Toplam	953	4,31	0,68					
Örgütsel adalet	8 yıl ve altı	345	4,27	0,67	Gruplar arası	0,54	2	,537	,585
	9-16 yıl	283	4,22	0,73	Gruplar içi	477,36	950		
	17 yıl ve üstü	325	4,28	0,72	Toplam	477,90	952		
	Toplam	953	4,26	0,70					
Dağıtımsal Adalet	8 yıl ve altı	345	4,26	0,73	Gruplar arası	0,36	2	,306	,736
	9-16 yıl	283	4,21	0,77	Gruplar içi	559,54	950		
	17 yıl ve üstü	325	4,24	0,78	Toplam	559,90	952		
	Toplam	953	4,24	0,76					
İşlemsel adalet	8 yıl ve altı	345	4,23	0,72	Gruplar arası	1,02	950	,876	,417
	9-16 yıl	283	4,17	0,80	Gruplar içi	555,30	952		
	17 yıl ve üstü	325	4,25	0,77	Toplam	556,32	2		
	Toplam	953	4,22	0,76					
Etkileşimsel adalet	8 yıl ve altı	345	4,39	0,69	Gruplar arası	0,20	950	,201	,818
	9-16 yıl	283	4,35	0,71	Gruplar içi	479,03	952		
	17 yıl ve üstü	325	4,38	0,72	Toplam	479,24	2		
	Toplam	953	4,38	0,70					
Örgütsel Bağlılık	8 yıl ve altı	345	3,66	0,69	Gruplar arası	0,97	2	1,058	,348
	9-16 yıl	283	3,68	0,69	Gruplar içi	439,46	950		
	17 yıl ve üstü	325	3,74	0,65	Toplam	440,43	952		
	Toplam	953	3,69	0,68					
Devam bağlılığı	8 yıl ve altı	345	3,76	0,98	Gruplar arası	4,89	950	2,624	,073
	9-16 yıl	283	3,82	0,93	Gruplar içi	886,14	952		
	17 yıl ve üstü	325	3,93	0,97	Toplam	891,03	2		
	Toplam	953	3,84	0,96					
Normatif bağlılık	8 yıl ve altı	345	3,48a	0,91	Gruplar arası	5,69	950	3,098	,046
	9-16 yıl	283	3,51	0,98	Gruplar içi	873,35	952		
	17 yıl ve üstü	325	3,66a	0,98	Toplam	879,05	2		
	Toplam	953	3,55	0,96					

* Sütundaki aynı harfin bulunduğu grupların görüşleri arasında anlamlı fark var. $p < .05$

KAYNAKÇA

- Addae, M. H. & Parboteeah, K.P. (2006). Organizational information, organizational commitment and intention to quit: A study of Trinidad and Tobago. *International Journal of Cross Cultural*, 6 (3) 343–359.
- Aksoy, A. H. (1998). *Eğitim denetiminde etik*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Allen, N. J. & Meyer, J. P. (1990). The Measurement and antecedents of affective, continuance and normative commitment to the organization. *Journal of Occupational Psychology*. 63 (1) 1-18.
- Allen, D. G., Shore, L. M. & Griffeth, R.W. (2002). The role of perceived organizational support and supportive human resource practices in the turnover process. *Journal of Management*, 29 (1) 99-118.
- Altun, A. S. (2003). İlköğretim okulu müdürlerinin dönüşümcü liderliğe verdikleri önem ve uygulama düzeyleri, *İlköğretim Online*, 2 (1), 10-17.
- Web: www.ilkogretimonline.com adresinden 28.01.2008 tarihinde alıntılanmıştır.
- Alptekin, Y. (2005). *Eğitim için internet, internet için eğitim: Elektronik iletişim ve etik*. Web: www.inet.tr.org.tr adresinde 15.01.2014 tarihinde alıntılanmıştır.
- Ambrose, M. L. (2002). Contemporary justice research: a new look at familiar questions. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 89, 803–812.
- Ambrose, M., Hess, R. L. & Ganesen, S. (2007). The relationship between justice and attitudes: an examination of justice effects on event and system-related attitudes. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, (103) 21–36
- Aşıkoğlu, M. (1986). *İşgören yönetiminde iletişim ve şişe cam endüstrisinde bir uygulama örneği*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Aydın, İ. (2001). *Yönetmelik mesleki ve örgütsel etik*. Ankara: Pegem yayıncılık.
- Aydın, İ. (2006). *Eğitim ve öğretimde etik*. Ankara: Pegem yayıncılık.